

Medlem sigtede, men vi have for friste Beviser paa, hvor vanskeligt det er for disse Sympathier at kunne komme til at gjøre sig gjældende i Virkeligheden, saa at jeg tror ikke, at man med for stor Bægt skal bringe dem ind i Beregningen. Det ærede Medlem udtalte med megen Hensynsfuldhed overfor mig, at jeg ikke kunde være saaledes sagkyndig, at jeg kunde have en selvstændig Mening om, hvorledes en paatænkt Befæstning af Kjøbenhavn burde udføres; han mente, at i saa Henseende maatte jeg støtte mig til de virkelig Sagkyndige, og han forudsatte, saavidt jeg opfattede det rigtig, hos disse en sær Forskjælighed for de store Befæstninger, hvoraf Følgen naturligvis maatte blive, at jeg lod mig føre videre og videre; ja, han udtalte, at jeg allerede var paa en Straa-plan. Uden at skulle i nogen Henseende hævde nogen sær Sagkundskab for mig, vil jeg dog hævde, at jeg er i Stand til at danne mig en selvstændig Mening om de Planer, der forelægges mig, en Overbevisning om, hvad jeg finder det rigtig at indbringe her paa Rigsdagen til nærmere Overveielse og Behandling. Det ærede Medlem sagde endvidere, at der foreligger ingen Plan for en saadan Befæstning af Kjøbenhavn; der er kun opført kalkulatorisk i Motiverne til Lovforslaget, hvor meget den vil koste. Det er ganske vist, som jeg ogsaa har udtalt — jeg tror her i Thinget, men i alt Fald i det andet Thing —, at der ikke er meddelt Rigsdagen, ikke det i det andet Thing nedsatte Udvalg en saadan Plan til Befæstningsanlæg ved og omkring Kjøbenhavn, som der er forelagt for de andre Steder, der ere omhandlede i Lovforslaget, men dermed er det ingenlunde udtalt, at der ikke foreligger nogen Plan fra Krigsbestyrelsen. Der er i Bemærkningerne til Lovforslaget og i mine Udtalelser henviset til den Plan, som i Sessionen 1872—73 blev meddelt Rigsdagen som Grundplan; der er i Lovforslagets Motiver anført omtrent den samme Sum, som dengang var kalkuleret. Mindretallet indvendte mod denne Sum, at den vilde under de nuværende Prisforhold ikke være tilstrækkelig. Det kan dog nok være nogen Tvivl underkastet, om ikke netop den Befæstning, der var paatænkt i 1872, nu for Diebliffet lader sig udføre for den samme Pris. Ikke ubetydelige Dele af de Materialier, som medgaa til en saadan Befæstning, ere siden da faldne i Pris, og der er efter min Opfattelse for Tiden snarere Udigt til en Nedgang i Arbejdspriserne end til en Stigning. Men lad ogsaa det være, lad den koste noget Mere, saa kan det efter min Formening dog ikke blive noget Beløb af en saadan Størrelse, at det kan give Anledning til nogen sær Betænkelighed. Grunden til, at en endelig Plan ikke er forelagt, er ganske vist den, at man endnu ikke har tilendebragt Overveielser af den, hvilken jeg fandt, at der var Grund til at foretage saa grundig og omfattende som muligt, og dernæst den Omstændighed, at jeg

var kommen til Overbevisning om, at det, der først burde gjøres, var, hvad der indeholdes i det her foreliggende Lovforslag. Mine Udtalelser i det andet Thing overfor Udvalgets Mindretal gaa jo heller ikke videre end derhen, at Mindretallets Onsker skulle blive gjorte til Gjenstand for en ny Overveielse; og at Affattelsen af en Plan for en Befæstning af Kjøbenhavn skal blive fremskyndet saa meget som muligt. Jeg tror ikke, at man af denne min Udtalelse i det andet Thing er berettiget til at slutte, at jeg nu skulde have fraveget, hvad jeg udtalte ved Sagens 1ste Behandling i det samme Thing. Jeg fastholder mine Udtalelser med Hensyn til, hvad jeg der kaldte Kjøbenhavns store Befæstning. Det er ganske vist, at, saavidt mig bekendt, foreligger der ikke en fuldstændig udarbejdet Plan for Kjøbenhavns store Befæstning fra de rette Sagkyndige, og jeg tror heller ikke, at man endnu er kommen til et endeligt Resultat derom; men det, som jeg har Grund til at antage, at man allerede nu er kommen til, forekommer mig at være saa Meget, at det har givet mig Anledning til at udtale mig, saaledes som jeg udtalte mig i det andet Thing. Naar altsaa den ærede Landssthingsmand fremsførte Indvendinger imod den meget store Befæstning af Kjøbenhavn, saa finder jeg ingen Anledning til at imødegaa disse Indvendinger; men naar han opførte nogle af mine Udtalelser i det andet Thing, og naar han fuldstændig sluttede sig til dem og sagde, Følgerne vilde ikke blot blive de, som jeg havde paaapeget, men at vi i en kommende Krig vilde komme i den samme Stilling, hvori vi vare i 1807, saa maa jeg dog bede den ærede Landssthingsmand om ikke at anstille den Slags Sammenligninger. I en kommende Krig ville Forholdene forhaabentlig blive helt forskellige fra, hvad de vare i 1807, hvor Kjøbenhavns Befæstning ingenlunde var tilstrækkelig, og hvor Sjælland som bekendt var blottet for Kropper, saa at Forsvaret altsaa udelukkende var henviset til en svag Styrke, som fandtes i Kjøbenhavn, og til et i Hast sammenskrabet Landeværn. Den ærede Landssthingsmand sluttede med at udtale det Onske, at Ministeren vilde sige, at han vilde blive staaende ved de nu foreslaaede Arbejder og indtil videre lade henstaa uafgjort, hvad der skulde gjøres med de øvrige i Lovforslagets Motiver omtalte Arbejder. De Arbejder, som skulde udføres efter Lovforslaget, vilde jo — udtalte han — udkræve en Tid af fra 5 til 7 Aar, og Ministeren ventede jo vistnok ikke at være Minister om 7 Aar. Med Hensyn hertil skal jeg blot sige, at jeg hverken ventet det eller ønsker det, og med Hensyn til den Opfordring, som den ærede Landssthingsmand rettede til mig, skal jeg indskrænke mig til at oplæse, hvad der staar i de Lovforslagets ledsagende Bemærkninger Spalte 1219. Det hedder der: „Det maa imidlertid vel fastholdes, at de foreslaaede Foranstaltninger staa i saa nøie indbyrdes